

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

APJUNGĖS

AMERIKĄ, LDS ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIAS

680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

Copyright

XL Nr. 86

Redakcija: GLenmore 5-7281

PENKTADIENIS (FRIDAY)

GRUODIS - DECEMBER 2 D. 1955 M.

Administracija GLenmore 5-7068

10 CENTŲ

ŠIAURĖS VEJAI Buffalo miestą apnešė sniegu, o kitur atpūtė žieminius šalčius.

LAUKIA NAUJOS BERLYNO BLOKADOS

SOVIETAI VERCIA VAKARIEČIUS PRIPAŽINTI RYTŲ VOKIETIJĄ

● Vokietijoje įsitempia iš naujo kova dėl Berlyno tarp Sovietų ir Amerikos, Anglijos, Prancūzijos.

Prasidėjo nuo kibirkšties. Pereitą savaitę rytiniame Berlyne vokiečių policija sulaukė

ANTISEMITIZMAS AMERIKOJE?

"American Jewish Congress" paskelbė raštą, kuriame kalba apie žydų diskriminaciją Amerikos ūkiniame gyvenime... Esą žydai išjungti visai iš daugelio svarbiausių pramonės šakų — bankų, automobilių gamybos, susisiekimo įmonių, žemės ūkio, kasyklų. Jie verčiami teltis smulkioje prekyboje, akademinėse profesijose ir tarpininkavime. Teisių fakultetus baigusiam yra progų gerai tarnybai nežydam daugiau negu žydam. Būnalterija ir panašias specialybes baigusieji daugiausia priimami į žydų įmones, kur apmokama pigiau. Žydam esą sunkiau susirasti darbo negu nežydam. Chicagoje iš 1953—4 darbo pasiūlų apie 20% buvo skirta išimtinai nežydam.

NUSIGINKLAVIMO ANEKDOTAS

Molotovas įtikinėjo Dulles, kad prezidento Eisenhowerio siūlymas stebėti karines bazes iš oro ir jas fotografuoti esą nereikalingas. Atvirumo pagautas, išsitraukęs iš kišenius fotografiją. "Štai nuotrauka aerodromo, iš kurio jūsų bombonešiai pakils Sovietų Sąjungos bombarduoti. Mes tai iš anksto žinome".

Nepasitikėdamas Dulles, pasikviečia savo brolių, saugumo įstaigos direktorių ir jam parodo Molotovo iškeltą foto: ar tai tikrai Amerikos aerodromas. Tas atsakė, kad darbas tikrai geras ir tikras. Gal nė kiek neblogesnis negu šios fotografijos — ir direktorius išsitraukęs iš kišenius iškėlė Molotovui, — kurioje nufotografuotas aerodromas su Sovietų lėktuvais, kurie pakils pasitikti Amerikos bombonešių. Amerikiečiai tatoi iš anksto žino... Tikrai, kam dar sutartis reikalinga.

Amerikos karinį automobilį su dviem kongresmanais. Po kelių valandų juos paleido. Amerikos komendantas Berlyne gen. L. Dasher protestavo Sovietų komendantui Dibrovai. Tas atsakė, kad Berlynas yra perduotas rytų Vokietijos valdžiai, ir Sovietai toliau nebeatsakingi už tai, kas ten daro si. Kitais sakant, tarkitės su rytų Vokietijos valdžia.

Sitas komendanto atsakymas labiausiai ir sujaukino Amerikos, Anglijos, Prancūzijos diplomatus, nes

jis reiškia Sovietų norą priversti vakariečius, kad jie pripažintų rytų Vokietijos valdžią, duotųsi jį kontroliuoti.

Vyriausybėje esančios dvi srovės

Vyriausybėje yra dvi srovės — rašo broliai Alsopai. — Vienoje žmonės dar nėra įtikinti, kad reikia imtis skubių priemonių, norint apsaugoti pasaulio padėtį nuo blogėjimo. Šioje srovėje esą valstybės išdo sekretorius G. Humphrey, valstybės sekretoriaus pavaduotojas H. Hoover jr., užsienio pagalbos administratorius J. Hollister ir biudžeto valdytojas R. Hughes. Tai juokais tariamas "keturių II klubas". Juos remia ir apsaugos sekretorius Wilsonas. Antra srovė mano, kad reikia griebtis griežčiausių priemonių, norint nukreipti gresiantį pavojų. Ir jie tuo tiki aistringai. Tos srovės žmonių yra valstybės departamentu, apsaugos departamentu ir pačių Baltųjų Rūmų viršūnėse.

Svarbiausias pozicijas turintieji, tarp jų ir valst. sekr. Dulles, dar neapsisprendę, su kuria srove jie turi eiti. Prezidentas taip pat nesąs apsisprendęs.

● Lietuvos atstovas Paryžiuje min. S. Bačkis pareiškė užuojautą Prancūzijos prezidentui Coty dėl jo žmonos mirties.

● Sovietų susprogdintos bombos dulksės pasiekė Ameriką, bet nepavojingas kiekis.

jami, tartusi su rytų Vokietija dėl naujų susisiekimo taisyklių ir tokiu būdu pripažintų rytų Vokietiją.

To Vakarai nenori ir nesutinka. Prasideda dėl to popierinių protestų karas. Laukiama, kad jis gali išsiplėsti į naują vakarų Berlyno blokadą.

KINIJA PASAKYS VETO

Nacionalinė Kinija paskelbė, kad ji Saugumo Taryboje pasakys veto prieš Mongolijos priėmimą į Jungt. Tautas. Prezidentas Eisenhoweris du kartus kreipėsi į Chiang Kai-sheką, kad jis nevetuotų, bet neįtikinęs.

O patys broliai Alsopai? Sprendžiant iš to, kad jie aliarmuoja, jog Maskva žengia visu plotu ir užima naujas pozicijas, kuriose buvo Amerika, juos tenka laikyti antroje srovėje. Joje yra ir jungtinio štabo viršininkas adm. Radfordas.

SYPSOJIMOSI POLITIKA VIRTO PASIŠAIPYMO POLITIKA

Sypsojimosi politika eina toliau. Seneniai jį apėmė Bristolio miestas Anglijoje. Miesto vadovybei telefonu pranešė, kad juos aplanko sovietų studentai iš Kijevo. Miesto pareigūnai pasiskubino į stotį svečių sutikti. Perone ištiesė raudoną kilimą. Atvyko studentai punktualiai, kaip buvo pranešta. Raudonu kilimu nulipe, buvo įsodinti į puikų automobilį, pavežioti po miesto įžymybes; laikraščiai padarė su jais pasikalbėjimus. Savo ruožtu svečiai užvertė klausimais uosto valdyba ir jos paaiškinimus patikrino pagal savo vadovėlius. Bet atsakė nuo pakvietimo į pietus laužyta anglų kalba ir dingo į savo numatytą viešbutį. Po valandos kitos pasklidęs gandas, kad tai buvo tik Bristolio keturi studentai, sugalvoję nusišypsojimo politiką pratęsti. Dingo ir raudonasis kilimas, liko paraudę tik miesto pareigūnų veidai.

Prancūzijos vyriausybė nugalėjo parlamentą

Prancūzijos parlamentas pareiškė lapkričio 29 nepasitikėjimą vyriausybei 318 balsų prieš 218.

Priežastis — Faure vyriausybė siūlė dabartinio parlamento veikimą sutrumpinti puse metų ir naujus rinkimus skelbti vasario pradžioje. Susilaukęs nepasitikėjimo Faure su vyriausybės nariais nuvyko pas prezidentą apsvaistyti, ar

PARLAMENTĄ PALEIDO ● MENDES-FRANCE NORI GRĮŽTI

vyriausybė turi pasitraukti, ar prezidentas paleis parlamentą.

Pasitarimuose laimėjo min. pirmininkas Faure — vyriausybė pasilieka, o paleidžiamas parlamentas. Nauji rinkimai numatomi sausio 8.

Faure žygis buvo nelauktas.

Tokio nebūta nuo 1877. Jis sukėlė didžiausią audrą pačioje Faure radikalsocialistų partijoje — tame sparne, kuriame vadovauja Mendes-France. Ir Mendes-France ir senasis Herriot pareiškė protestą.

KO NORI FAURE?

Faure negalėjo laimėti parlamento pritarimo, nes jo siūlymas buvo tiesiog nukreiptas prieš šio parlamento žmones, nukreiptas prieš dabartinę valdžios formą.

Jis norėjo tokios reformos, kuri sustiprintų parlamento rinkimus laimėjusią daugumą ir vyriausybei duotų daugiau pastovumo...

Faure devyni valdžioje buvimo mėnesiai buvo ištisa vyriausybės kova prieš parlamentą; devynis kartus jis reikalau-

vo balsuoti pasitikėjimo klausimą.

Faure susilaukė pasipriešinimo ne tik iš socialistų, de-gaulistų, bet daugiausia iš savo paties partijos radikalsocialistų. Ta partija seniai nebūtu nei radikalumo nei socializmo, nei savo pastovios programos. Tai partija, kuri dedasi su visais, kas tik padeda jai išsilaikyti valdžioje. Labiausiai juos visus sujungia karin-gas nusistatymas prieš katalikų bažnyčią, ypačiai mokyklų reikalą. Bet paskutiniame partijos suvažiavime iškilė, kad partija savo viduje kovoją.

Kova eina tarp Faure ir Mendes-France šalininkų.

Faure yra didelis darbo organizatorius ir specialistas finansininkas, geras kalbėtojas, moka kombinuoti, kaip reikia valdžioje išsilaikyti. Bet jis nesudaro įžymaus žmogaus išpū-dzo ir to visai nesiekia. Priešingas yra Mendes-France, jo konkurentas partijoje. Jis vaidina didelės asmenybės rolę; jo propagandos štabas moka tokių išpūdį sudarinėti. Kas blogai nutinka, tai priskiria Mendes priešų klaidai, kas gerai — tai jau Mendes-France genialumo nuopelnai. Jis ateina ir su tam tikra programa, kuri turi atnaujinti sustingusią radikal-socialistų partiją, pasukdamas ją labiau į kairę, veddamas neį komunistus, bet bent jau arčiau į socialistus.

Mendes-France štabas apskaitė, kad jo propaganda dar neparuoš-ta greitiam parlamento rinkimam.

Tad jis labiausiai ir norėjo neprileisti prie pagreitintų rinkimų. Jo grupė labiausiai ir buvo suinteresuota, kad Faure vyriausybė šiuo metu nuvirstų.

● Valst. sekr. J. F. Dulles kreipėsi į demokratų ir respublikonų, kad ginčuose dėl užsienio politikos nepakenktų tautai.

Maskvos bosai paleido liežuvius

Bulganinas ir Chruščiovas nesijaudino Indijos parlamente kalbėdami visokius niekus; girdamiesi, kad Sovietai nesi-kiša į kitų kraštų vidaus reikalus; kaltindami, kad Anglija kursčiusi nacinę Vokietiją pul-ti Sovietus.

Bet Maskvos bosai susijau-dino, kai Anglijos užsienių rei-ka-lų ministerijos pareigūnas Matthews tuos Bulganino tauš-ka-lus pavadino "visiškai hipokri-tiška" kalba (veidmainiau-jančia). Maskva įtėikė Londonui protestą. Britai paskelbė, kad ateity Matthews spaudos pranešimus darys su savo vir-šininkų žinia.

Ta proga laikraštis "The Daily Mail" pasisakė prieš Bulganino kvietimą pavasarį į Londoną, įsidėjo paveiksluką, kuriame atvykęs į Londoną Bulganinas pradeda savo kal-bą tokiais žodžiais: "Drauge lordų pirmininke, lordai reak-cionieriai ir imperialistai fa-šistiniai karo kurstytojai".

Kai anglai ant galų pirštų vaikščioja apie bolševikus, tai bolševikai ir lipa jiems ant sprando.

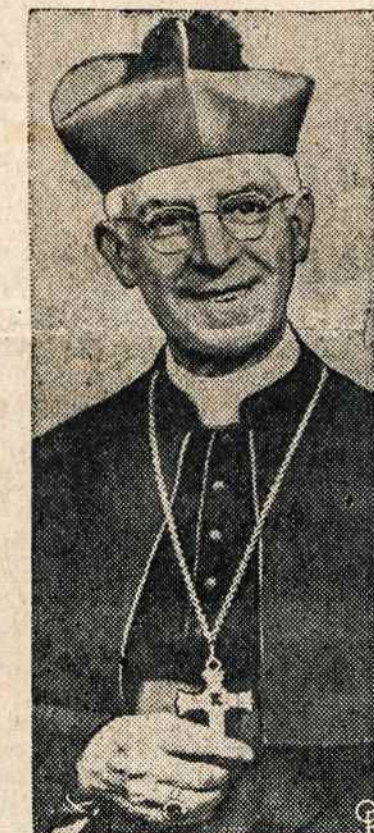
GRĮŽTA PRIE SENOS GIESMĖS

Jungt. Tautose nusiginklavimo reikalus svarstant Sovietų atstovas Kuznecovas šaipymosi politiką jau vėl keičia kaltini-mų politika. Jis kaltino Ame-ri-ką, kad ji pradėjusi Korėjoje kara, kad nenorinti nusigink-luoti ir atominių bombų atsi-sakyti. Sugalvojo dar naują kaltinimą — kad Amerika ne-norinti pakelti geležinės už-dangos. Iš "Ženevos dvasios" jo kalboje beliko tik pagyri-mai prezidentui Eisenhoweriui.

● Sovietai Bonnoje nori turėti savo atstovybę iš 300 žmonių. Nori taip pat turėti keliolika konsulatų. Tai būtų nauja oficialių šnipų armija. Vokietija tuo labai susirūpinus.

● Prezidentas Eisenhoweris neatsako griežtai eiti į naujus 1956 rinkimus.

● Kanadoje susisiekimo nu-sikaltėlius jau seka iš oro he-likopteriais, kurie tuojau prane-sama radijo būdu policijos au-tomobiliam, ir jau šie čiumpa nusikaltėlius.

VYSK. J. B. JEANMARD (Lafayette, Louisiana) ekskomuni-kavo dvi katalikes moteris, kurias sumušė mokytoja, mla-jusius katekizmo vienoje kla-sėje baltųjų ir negru vaikus.

W. McCHESNEY - MARTIN, Jr., pirmininkas Federal Reser-ve Board, Senato aiškino, dėl suvaržytos namų ligalaidės paskolos. Priežastis — žmonės per daug ima įsikolinti.

SOVIETAI DAVĖ LAISVĖ

Sovietuose vėl legalizuoti abortai. Juos buvo pirmiausia leidę 1917 revoliucijos metu. 1936 jie buvo uždrausti. Pernai nustota bausti moteris už abortus, o dabar davė jiems "laisvę".

SU LĖKTUVU ŽUVO 13

Karinis lėktuvas, sprausminis, iš aerodromo Eielson, Aliaskoje, kildamas, trenkė į šešių namų grupę ir užsidegė. Žuvo 13.

● Argentinoje paleista peronistų partija.

● Egiptas ir Sirija sudarė bendrą karinį štabą prieš Iz-raelį.

NETEKSI IR OBUOLIŲ IR MAIŠELIO

Lietuviška patarlė moko: neik su velniu obuoliauti — neteksi obuolių ir maišelio...

OBUOLIAUTI VIS DĖLTO EINA

Kanada pasiūlė su velniu obuoliauti, ir Amerika sutiko nespriešinti. Būtent, taikai ir laisvei saugoti pasiūlyta priimti į Jungtines Tautas naujus 18 narių — 13 nekomunistinių ir 5 komunistines valstybes. Pasiūlyta priimti kaip tik tokias, kurias pačios JT buvo pripaži-nusios netinkamas, nes jų veikla priešinais JT chartos principam, laisvei ir teisingu-mui... Nacionalinė Kinija pa-sisakė, kad ji tarsianti bent prieš Mongoliją savo veto. Ta-da Amerikos prezidentas du kartu kreipėsi į nacionalinės Kinijos vyriausybę, kad nevetuotų... Vadinas, obuoliauti sutinka.

OBUOLIAUTOJAI AIŠKINASI

Jeigu neprims komunisti-nių anksčiau atmetų kandi-datų, tai Sovietai vetuos visus kitus. Nebus galima papildyti Jungtinių Tautų. Jeigu priimsi anuos penkis, komunistus, tai bus priimti 13 nekomunistų. Taigi frontas sustiprės...

Spauda svarsto: priimti ar ne-priimti satelitus į JT.

KĄ TAS PASIAIŠKINIMAS REISKIA

Į tai atsako David Lawrence NYHT apžvalgininkas. Jis rašo: Retai pasaulio istorijoje bu-vo tokis akinantis pavyzdys, kada nemoralumui daro nuo-laidas organizacija, skirta mo-ralai saugoti.

Tiem, kurie aiškina, kad ne-priimant komunistinių valsty-bių, Sovietai pavartos veto prieš tokias valstybes kaip Ja-ponija, Italija, Lawrence atsa-ko: Tai yra nemažiau kaip šan-tažas, kuriam nusilenkė ir Amerikos vyriausybė. (Sant-ažas priešingas Haagos teismo sprendimui).

Taikos reikalui — sako Law-rence — būtų labiau pasitar-nauta, jeigu būtų atmetas poli-tinis tikslingumas, kuris stu-mia į šalį idealizmą ir morale.

Daug būtų geriau, leisti So-vietam pavartoti savo veto prieš taiką mylinčias valstybes, kad jų neįsileistų, negu išduo-ti principą.

Taip pat būtų daug geriau laikytis chartos nuostatų ir ap-

svaistyti pašalinimą iš Jungtinių Tautų tų obstrukcijas keliančių komunistinių valstybių, tarp kurių yra ir Sovietų Są-junga. Tada buvimas J. Tauto-se būtų šio to vertas. Tada taip pat žmonėms tų amerikie-čių grupių, kurios garbina Jungtines Tautas kaip pasaulio organizaciją, vedančią į taiką, nereiktų slėpti veido nuo gėdos, kai jie aiškina vaikam, jog JT remiasi tarptautine morale...

Taip sako Lawrence.

Nusileidamos nuo savo chartoje priimtų principų, JT parodė, kad jos pačios tuos principus niekina. Didens ža-la bus Amerikai, nes nusilei-dimas nuo principo atima pa-grindą ligšioliniam visuoti-niam tikėjimui, kad Amerikos politika remiasi principų lai-kymu, rėmimu, gynimu. To-kio nusivylimo tikrieji vai-siai paaiškės tik vėliau. Grįžtant prie lietuviškos pa-tarlės tenka abejoti, ar Ameri-ka, obuoliaudama su velniu, ras "obuolių" — taiką, bet aiš-ku, kad "maišelių" (vardą, kad jos politika remiasi principin-gumu) jau dabar praranda.

Pirmininko skambutis bejėgis

Pereitame nr. buvo aprašyta, kaip 2000 atstovų susirinko gruodžio 4 į Vilniaus miesto salę, kur Basanavičius atidarė seimą ir pasiūlė kandidatus į prezidiumą. Toliau:

RENKAME PREZIDIUMĄ SU TRIUKSMU

Vos tiktai buvo perskaitytos kandidatų pavardės, socialdemokratų lyderis daktaras Domaševičius, sėdėjęs pirmose eilėse, atsistojo ir pakėlė ranką. Matyt, tai buvo sutartinis ženklas pradėti skandalą. Įvairiose salės vietose ir galerijoje prasidėjo neįprastas bildešys ir klyksmas.

Triukšmavo socialdemokratų šalininkai. Kiti posėdžio dalyviai šoko tuos reksnius drausti. Prasidėjo neapsakomas klegesys.

Retkarčiais buvo galima nugirsti balsų, reikalavusių pirmininku pastatyti inžinierių Kairį. Šiaip nieko negalima buvo suprasti. Basanavičiaus skambutis buvo bejėgis susirinkimą nuraminti. Tik dviem valandom praėjus, kai visi berėkraudami ir besistumdami sušilo ir nuilo, tepavyko padaryti tvarką ir vienu ranku pakėlimu išrinkti kompromisinių prezidiumą, į kurį pateko:

1) daktaras Jonas Basanavičius, nepartinis, 2) Antanas Smetona, nuo demokratų partijos (iš kurios išaugo paskui valstiečių liaudininkų sąjunga. Red.), 3) Steponas Kairys, nuo socialdemokratų, 4) prof. kun. P. Bučys, nuo kunigų krikščionių demokratų srovės ir 5) J. Stankūnas, nuo ūkininkų. Sekretoriais likome mes trys pačioje pradžioje pastatyti kandidatai (J. Gabrys, Liudas Gira ir Pr. Klimaitis. Red.). Tokį kompromisinių prezidiumą kiek atsimenu, sugalvojo ir pasiūlė advokatas Andrius Bulota (demokratų, paskui socialistų veikėjas, 1941 vokiečių nužudytas su šeima. Red.), atkeliavęs iš Talino. Šitas žmogus suvaidino seime, rodos, patį ryškiausią teigiamą vaidmenį. Tiek šį kartą, tiek vėliau, kai kildavo nesuvaldomas ermyderis ir rodydavosi, kad suvažiavimas turės suirti, Bulota pasilypėdavo į estradą, ir, turėdamas nepaprastai skambų ir ryškų balsą, pradėdavo triukšmadarius barti ir drausti.

Galingas jo balsas nustelbdavo kelis šimtus kitų balsų ir priversdavo visus nusiraminti ir nutilti.

PREZIDIUMĄ IŠRINKUS SVENTA NUOTAIKA

Prezidiumą išrinkus, visi buvo tiek nuvarge ir susinervinę, kad teko padaryti trumpa pertrauka. Kai ūpas kiek atvėso, vėl paėmė žodį Basanavičius, norėdamas sudaryti vieningą ir darbui palankią nuotaiką. Šį kartą jis pažymėjo,

VILNIAUS SEIME (2)

kokią didelę reikšmę tasai suvažiavimas gali turėti mūsų tautos ateičiai, jeigu bus padaryti rimti ir gyvenamam istoriskam momentui derą nutarimai. Baigdamas trumpą savo kalbą, Basanavičius priminė susirinkusiems tuos Lietuvos sūnus, kurie praeityje dėl tautos teisių ir laisvės kovojo, o kuriems bekovojant ir savo kraštui geresnių dienų belaukiant, rasa akis išėdė...

Trumpi, aiškūs ir nuoširdūs jo žodžiai nepaprastai paveikė dalyvius.

Visi tarytum suvirpėjo ir kaip vienas žmogus tyliai pakilo iš vietų pagerbti mirusių tautos darbuotojus. Vienas senas, augalotas sodietis atskleapė salėje persizegnojo ir tyliai sukalbėjo trumgą maldą.

Niekas negirdėjo tos maldos žodžių ir negalėtų pasakyti, ar tas žilagalvis senelis prašė Aukščiausiąjį suteikti dangaus ramybę mirusiems kovoje, ar jis meldėsi, kad Dievo malonė apšviestu čia susirinkusiųjų protą. Tik keletą minučių salę apėmė kilni nuotaika.

NUSTATINEJAM DARBU TVARKĄ KOMPROMISO KELIU

Bet neilgai tetvėrė ta kilnioji nuotaika. Dar ne visi dalyviai spėjo nusišluostyti nuriėdėjusias per skruostus ašaras, o jau salėje vėl pakilo audra. Mat, Basanavičiaus buvo pasiūlyta svarstyti tuos reikalus, kurie buvo prašyti organizacijos komiteto patiektoje darbotvarkėje. Socialdemokratams ir demokratams tai nepatiko. Pirmasis užprotestavo Kairys, siūlydamas priimti tuometiniuose socialistų mitinguose priprastą darbotvarkės trafaretą, kuris prasidėdavo pranešimais iš vietų, o baigdavosi socialdemokratų programos ir taktikos užgyrimu. Demokratų vardu Višinskis pasiūlė darbų programą, sulipdyta iš kokios 20 ar 30 punktų. Tiek Višinskio punktai buvo gana naivūs ir suprantamas daiktas, visai nesvarstyti. Tenai buvo kalbama ir apie atskyrimą Bažnyčios nuo valstybės, ir apie klebonų, vikarų, vargoninkų bei zakristijonų pareigas, ir apie valsčiaus savivaldybių sutvarkymą, ir apie teismus, ir net apie tvarką demokratiškoje šeimoje, kur vaikai neturi priklausyti tėvų... Jeigu tuos punktus susirinkimas būtų davęs ramiai perskaityti, tai vargu būtų atsiradę mėgėjų tokioms tuščioms ir anu laiku aplinkybėse visai neaktualioms temom gaisinti laiką. Visa bėda, kad suvažiavimas, jausdamas socialdemokratų ir demokratų pastangas nukreipti suvažiavimo dėmesį į kitą vagą, negu

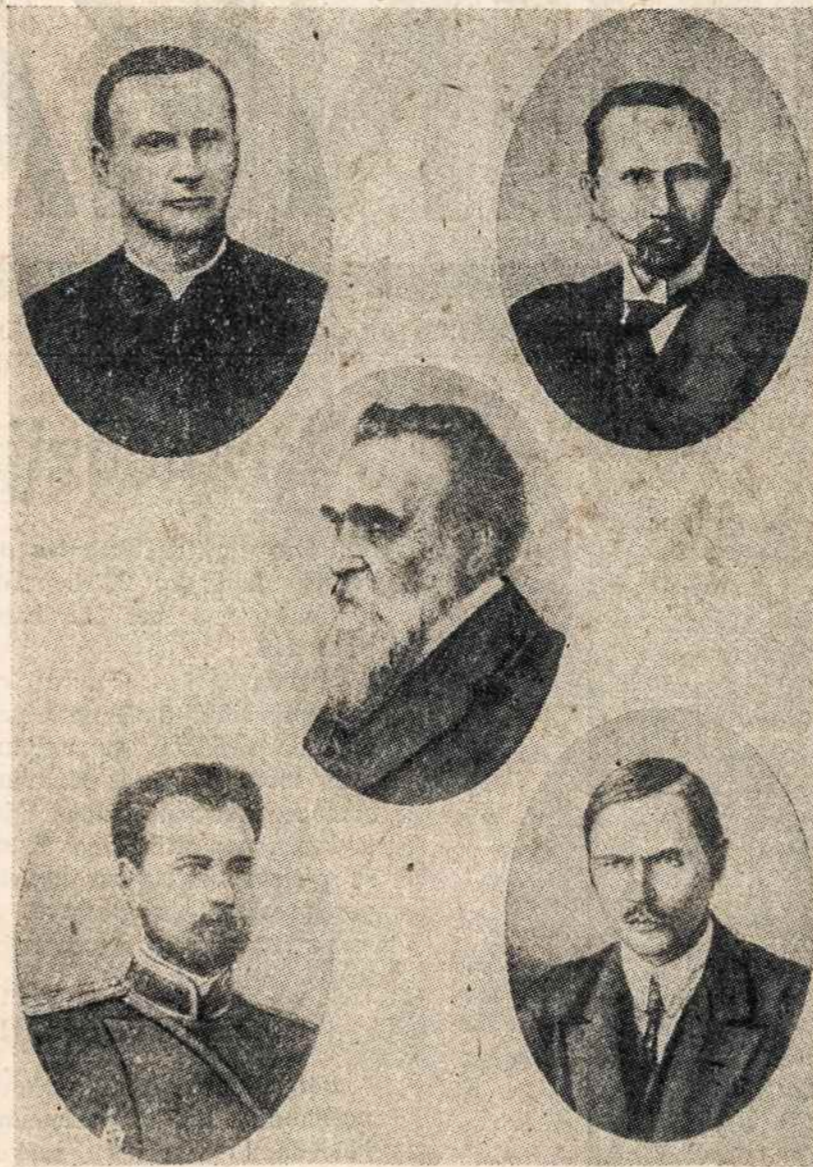
organizatorių buvo numatyta, nenorėjo naujų siūlymų nė klausyti.

Tiek Kairio, tiek Višinskio siūlymus beskaitant, iš visų pusių kilo didžiulė protesto balsai, ir visokios replikos, kurios susiliejo viena gaivališka gaudesį. Prezidiumas, nebegalėdamas susirinkimo suvaldyti, metė į šalį visas pastangas ta kryptimi ir pradėjo savo tarpe tartis dėl kompromiso. Višinskio punktai jau dėl vienos jų gausybės buvo atmetti.

Iš Kairio pasiūlymo buvo paimtas pirmas punktas, būtent, pranešimai iš vietų, o Lietuvos autonomijos klausimas, žemės, valstijų ir mokyklų reikalai — iš organizacijos komiteto siūlytos darbotvarkės.

Kol prezidiumas susitarė, ir salėj atslūgo aistra. Tas davė galimumo Stankūniui perskaityti prezidiumo nustatytą darbotvarkę, kurią suvažiavimo dauguma priėmė rankų pakėlimu, protestuojant, rodos, vienam tik socialdemokratam.

Buvo jau po 1 valandos dieną, kai prasidėjo suvažiavusių atstovų kalbos. (b.d.).

VILNIAUS SEIMO PREZIDIUMAS. Iš kairės ir iš viršaus: kun. P. Bučys, A. Smetona, dr. J. Basanavičius, J. Stankūnas ir St. Kairys.

KIEK ATSEINA SIUNTINIAI Į LIETUVĄ?

T. Žiburiai lapkričio 17 vėl rašo apie siuntinius į Lietuvą. Šiuo tarpu jie pateikia konkrečios informacijos:

"Siandien leidžiama sųsti siuntinius į Sov. Rusiją. Tačiau Sov. Rusijos piliečiai liko nepajėgūs išpirkti tų siuntinių. Valdžia apėdė juos labai aukštais mūtais ir kitomis rinkliavomis. Tos rinkliavos buvo aukštesnės, kaip kad vertė siuntinio. Nesumokėjus mūto siuntiniai buvo grąžinami arba palikdavo Rusijos muitinėse. Siuntėjai atakavo savo išsiuntimo punktus, o šie vyriausybę. Erzeliui sumažinti Sovietų valdžia leido savo konsulams imti mūtus ir kitas rinkliavas vietoje. Siuntinio, siuntėjas gali apmokėti visas rinkliavas vietoje, tada siuntinys išduodamas adresatui be jokio primokėjimo. Visokius formalius sutvarko firmos, kurios verčiasi siuntinių persiuntimu. Jos arba pačios sudaro siuntinius arba ir sudarytus priima. Jos patikrina siuntinio turinį — daiktus, įkaino juos, ap-

SPAUDA

mūitina ir paima įvairias rinkliavas. Jos išduoda ir pakvitavimus. Tačiau įkainoja, žinoma, ne vienoda, o nuo įkainavimo pareina mūto dydis. Dėlto kartais vienas tarpininkas reikalauja keliolikos dolerių daugiau už kita tos pačios rūšies "biznierių"...

Todėl bene geriausia pirkti pas patį "biznierių", tada rinkliavos pasidaro kiek mažesnės, bet ir pridėdami seniems... Siuntiniais, besiverčiančios firmos siūlo ir savus standartinius arba pasirenkamo turinio siuntinius pagal katalogą".

Laikraštis nurodo pavyzdžiui vieną siuntinį, kurio vertė yra \$12.95 ir kuriame yra tokie daiktai: vyriškas paltas, dėvėtas — \$3. —, kelnės — \$1. —, dvejį skalbiniai — \$0.75, suknelė — \$0.60, batai \$1. —, šliurės, naujos — \$1. —, trys poros kojinių — \$0.75, skalbiniai \$0.60, skara vilnonė — \$1. —, skėtis — \$3. —; taigi viso už

\$12.95. Tokia yra siunčiamų daiktų vertė. O mūto ir kitų persiuntimo išlaidų susidaro tokių:

sovietinė rinkliava prekės vertės 10%	1.30
mūtas	10.79
mokesčiai	1.50
leidimo mokeskis	0.84

Su prekės verte viso \$27.38 Bet čia dar ne viskas. Toliau eina procentai dar ir nuo šios sumos ir dar kitos išlaidos:

sovietinė rinkliava 1%	0.27
firmos patarnavimas	7.0
dezinfekcijos rinkliava	1.50
pašto persiuntimo rink.	5.73

Viso \$41.88

Bet dar ne viskas. Nuo šios sumos dar eina draudimas 5% — 2.09

taigi viso \$43.97 Vadinasi, pati prekė verta 12.95, o visų rinkliavų ir patarnavimų iš 43.97 atėmus 12.95 išeina 31.02.

Tai yra lupikavimas, pasinaudojant žmonių badavimu ir nepritekliais, pasinaudojant žmonių jautrumu, kada saviškiui nelaimėje žmonės pasiryžę ir marškinius atiduoti. Minios žmonių laukia tų išnaudotojų kontorose eilės.

Reiktų, kad atitinkamos mūsų istaigos, diplomatinės, konsuliškos ar visuomeninės pamėgintų išaiškinti, ar tokis lupikavimas yra suderintas su Amerikos bei Sovietų Sąjungos atitinkamais prekybiniais susitarimais. Reikalas opus ir skubus, nes jis ritasi per visų veiksmų galvas.

Tokios pat rūšies klausimas yra papasakotas Drauge lapkričio 12. Esą Chicago "Kunig. Birutės karių šeimų moterų draugija" įsteigė "geležinį Sibiro fondą", kuris telktų pinigą ir ieškotų "kelių pasiekti Sibire vargstančius ir juos medžiagiškai paremti".

Tai graži idėja, iškelta privados iniciatyvos, ir reikia, kad jos vykdymo galimybę iširtų visu plotu atitinkami oficialūs kanalai.

IS LIETUVOS

Rašo: LINUS

Leido pamatyti Lietuvą .. neregiiui

Koncertų sezonas Lietuvoje buvo pradėtas Graikijos pianisto Georgeso Temeliso koncertu. Jis buvo bene pirmasis muzikas iš laisvojo pasaulio Pabaltijo valstybėse per 15 metų. Kodėl jis buvo įsileistas, nesunku suprasti. Graikų pianistas yra neregys.

NĖ VIENO RUSO?

Vilniaus "Tiesa" rašo, kad nepriklausomybės metais pastatytas fabrikas "Kauno audiniai" tikisi pagaminti 12 mil. metrų medžiagos. Anot laikraščio tiek užtektų visom Lietuvos moterim aprengti. Bet nežinia, kiek jom teks, nes gamyba eina į "plačiąją tėvynę". Tačiau įdomu, kad "Tiesa" randa reikalo nurodyti, jog "Kauno audinių" kolektyve nesą nė vieno ruso; net direktorius esąs lietuvis J. Žilinskas. Dar įdomiau: kai iš Rusijos buvo gautos šilkui verpti mašinos, "Kauno audinių" vadovai, užnot pagal įprotį pagarbinę "tarybinę priešakinę techniką". "Tiesos" korespondentam rusam Manovui ir Svirskuiui pasakė: "Mašinos naujos, bet tam tikra prasme jau pasenusios, nes viena užsieninė firma gamina tokias pat mašinas, kurios suverpia beveik du su pu-

The Sisters Of The Good Shepherd

170 Sisson Avenue Hartford Phone JA 3-4218

Our Gift Shop specializes in hand-painted Christmas cards, pyx and oil stock cases, stoles and burses, besides vestments, antependia, tabernacle veils, altar lines, surplices, tailored albs with zipper-shirt-fronts, collars and scarfs for priests, Beautifully dressed Infant of Prague statues in all sizes, religious articles and varied novelties.

May we cordially invite you to visit our Gift Shop?

We are open from 10 A. M. to 8:30 P. M. daily. Not open on Sunday.

ANT POLITIKOS LAKTŲ

DUODA SVIESTĄ IR DAR PRIMOKA

Kanada pardavė rytų Vokietijai sviesto 7—8 milijonus svarų po 37 cn. svarą. Pati Kanados vyriausybė, supirkdama iš ūkininkų sviestą, jiems moka po 58 cn. Tokiu būdu pardavusi sviestą bolševikam vyriausybė pridės pusantro milijono dol.

MASKVA PROTESTAVO

Maskva protestavo Persijai, kad ji prisidėjo prie Bagdado sutarties. Bagdado sutartis reiškianti grasinimą Sovietam (taip jie proteste aiškino), o pagal 1921 sutartį tarp Persijos ir Sovietų pastarieji turi teisę įgyti Persiją, jeigu jiems ten gresia pavojus.

ADENAUERIS: ARBA TAIP—ARBA NE

Vokietijos kancl. Adenaueris pareikalavo iš savo koalicijos nario Laisvųjų Vokiečių Partijos atsakyti, ar ji remia vyriausybės užsienio politiką ar ne. Mat, partijos pirmininkas smarkiai kritikavo vyriausybės liniją, reikalaujamas, kad Vokietija tartųsi tiesiog su Maskva dėl Vokietijos sujungimo. Prezidentas Heuss, kuris irgi priklauso Laisvųjų Vokiečių Partijai, mėgina konfliktą sušvelninti.

Socialdemokratai reikalauja tartis su rytinės Vokietijos vyriausybe.

KIPRO SALOJE VIS NERAMU

Anglus neramina naujos riušės Kipro saloje. Buvo užmušti 5 anglų kareiviai. Riušės vykdė graikų pogrindinė organizacija, kuri reikalauja Kipro salą prijungti prie Graikijos. Saloje yra 400,000 graikų ir 100,000 turkų. Turakai kaip tik nenori dėtis prie Graikijos. Anglai salą laiko vienintelę savo karine atrama Viduržemio jūros rytuose, kai pasitraukė iš Suez. Dėl riušių anglai paskelbė saloje išimties padėtį, kuri draudžia susirinkimus ir varžo kitokias laisves.

JUOZAS GRABAU

REAL ESTATE BROKER

Tarpininkavimas perkant ir parduodant nekainojamą turtą, patalpų bei butų nuomavimas; parūpinimas paskolų (mortgaidžių) ir t.t.

Sąžiningas ir greitas patarnavimas.

227 BEDFORD AVE. BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-7524

Norite geros—meniškos fotografijos

PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKŲ, ĮVAIRIŲ PROGU (vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan.) NUOTRAUKŲ; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAZELIS

gyv. 422 Menahan Str., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Skambinti tel. HYacint 7-4677

SAVINGS ACCOUNTS CORDIALLY INVITED

3% A YEAR

Compounded Quarterly Latest Interest Rate

Deposits made on or before the 10th business day of January, April, July and October and the 3rd business day of all other months draw interest from the first of such month if left to the end of the quarterly dividend period.

THE Kings County SAVINGS BANK

Incorporated 1860
125 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Your Deposits in This Bank Are Fully Insured
Up to \$10,000
Member Federal Deposit Insurance Corporation

KINIETĖ (iš Hong Kong) bėga su vaiku iš degusių namų, kurie prarijo visa jos turta.

UŽ SESERS APLANKYMĄ 6 SAVAITĖS KALĖJIMO

PATERSON, N. J.

Vietos gyventojas Dora Stannaitienė lapkričio 23 gavo linksmą, bet drauge ir graudų laišką. Laišką parašė jos sesutės dukterė Rita Baltutytė (Baltut), klaidėdama, 19 metų, ištekėjusi už amerikiečio ir vos išlipusi iš šio krašto žemę. Laiškas idėta vakarų Berlyno laikraščiui iškarpa ir pačios Ritos fotografija. Trumpai Ritos istorija yra tokia:

Karui baigiantis Rita apie 9 metų Rytprūsijoje, buvo atskirta nuo tėvų, kurie buvo išvežti į Rusiją. Jos tėvas Otonas Baltut, kilęs nuo Tilžės, nuo tada ir pradingo be žinios, o motinai, iškentus trejus metus ir 7 mėn. pragaro kančias apie Uralą, pavyko išvergijos šiaip taip išsikrapštyti, bet jau be sveikatos. Ji dabar gyvena vakarų Vokietijoje. Pati Rita šiemet sausio mėn. iškėjo už amerikiečio kariškio ir rengėsi atvykti į Ameriką. Bet gegužės 24 jį nuvyko į rytinį Berlyną atsisveikinti savo sesutės. Vos tik ji įžengė į sesutės kambarį, tuojau pri-

slatė bolševikinė liaudies milicija ir, kaip didžiausią nusikaltėlę, su sargybomis nupėmė į policijos nuovadą. Ją uždare į ankštą vienutę. Ji negavo 24 val. nieko valgyti. Po to prasidėjo tardymai, kratos, keikimai, įžeidinėjimai ir grasymai. "Kaip tamsta galėjai už amerikiečio tekėti? — buvo svarbiausias Ritai priekaištas ir didžiausias kaltinimas. "Meilė neturi nieko bendro su politika" — buvo Ritos vienintelis atsakymas.

Tai nieko nepagelbėjo. Teismo prokuroras pareikalavo trejų metų kalėjimo. Aštuonioliktė Rita paskęsta ašarose ir liaudies teisėja pasigai-

Rita Baltut — Mrs. Adams.

li. Sprendimas: šešios savaitės kalėjimo. Už ką? Už aplankymą savo sesutės toje pačioje Vokietijos žemėje, tik perskrostoje geležine uždanga, už tekėjimą už amerikiečio tuo laiku, kai Zenevoje vyksta bičiuliškos konferencijos.

Kai Ritą pasodina kalėjiman, vyras Amerikoje "sujudina dangų ir pragarą". Jis rašo pačiam Amerikos prezidentui, valstybės sekretoriui, kongresui ir net Jungtinėms Tautoms. Tačiau, anot Berlyno laikraščio "geležinė uždanga, skrodžianti Berlyną per vidurį, sukludė bet kokią Ritai pagalbą". Rita turėjo atlikti bausmę. Bet ir to neužteko: ji turėjo pasirašyti, kad niekad iš bolševikinės rytų Vokietijos neišvyks. Rita pasirašė, bet, vos tik paliko policiją, jau buvo vakarų Berlyne. Iš ten tuoj pat pasiuntė telegramą savo vyrui, jau gyvenančiam Harrison, Ohio. "I am free" — Rita pranešė, o lapkričio 8 jau buvo pas vyrą Amerikoje.

Rytinėje Vokietijoje gyvenusi Ritos sesuo taip pat paspruko į vakarus.

Apie Ritos suėmimą rytiniame Berlyne plačiai aprašė Vokietijos laikraščiai ir buvo transliuojama per radiją.

Ritą ir jos motina (Jakumeit) dar kalba lietuviškai. Jos yra mažletuvės. Dabar Rita vadinasi Mrs. Adams.

Jurg. Ežer.

Jisai ateina...

Jisai ateina pas mus įvairiai. Ateina mišų maldose, toje savo nekruvinoje aukoje, ateina komunijoje, ateina žodžiu Evangelijoje, ateina palaiminimu, teikiamu žmonėms kunigo ranka. Jisai ateina ir kančioje, bučiuojant kryžių, kurį šventieji visada taip pamilsta ir savo gyvenimui kryžių deda. Ar nekvietė Jis kiekvieno nešti savo kryžių kartu su Juo?

Viešpats ateina pas mus ir kaip artimas. Jisai yra sakęs Kristus žodžiais: "Kiek kartų jūs tai padarėte vienam mano mažiausiam broliui, man padarėte (Mat. 25, 40). Jisai dengiasi tuo mažiausiu broliu — alkanu, trokštančiu, nuogu, ligoniui, persekiojamu... Sauliui, kuris pirmuosius krikščionis persekiojo, pasirodęs Kristus rūščiai prikišo: "Kam mane persekiojate?" (Apd. 26, 14). Tuo tarpu šv. Martynui, pridengusiam savo apsiastu nelaimingąjį Viešpatį taręs: "Sušildei mane!"

Viešpats ateina pas mus malonės keliu, keliu savo dieviškos šilumos. Jo malonė yra mums jėga, šviesa, sielos gyvybė. Susitikimas malonėje su Viešpačiu dildo neapykantą, gydo vargą ir skausmo padarytas žaizdas, pakelia neviltyje. Tikrai Jis vienas savo malone neša taiką — tą alyvos šakelę be užšlėptų spyglių. Viešpats nežino politinių intrigų ir tamsių pinklių, kuriomis vieni kitus mes gaudome. Jisai ateina pas mus su tikra taika.

Kodėl ateina? Ateina sunaikinti nuodėmės, sutaikyti žmogaus su dangumi, įsteigti šventumo ir meilės karalystės — savo Bažnyčios. Ateina pareikšti visiem savo begaline meile ir būti visų mylimas.

O kaip Jis sutinkamas? Zyda! Jį atstumė dar negimusį, Romėnai Jo nepastebėjo, Erodas kėsinosi nužudyti. Visa tai žinome ir dažnai nežinome, kad meilės Viešpats taip sutinkamas visais amžiais. Ar mes būsim tarp tų, kurie atstumia, nepastebi, nori nužudyti?

Mes seksime geros valios žmonėmis, giedodami su angelais garbės himną Dievui ir prašydami taikos vargstančiam žmonijai. Jį pasitiksime piemenėlių paprastumu, trijų karalių garbingumu, Juozapo ir Marijos nuolankumu.

Laukdami Kalėdų, mes tariame: Ateik, Viešpatie, Tavęs išsilgę laukiame!

B. M.

OLANDIJOJE Kalėdų senj atstoja "Šv. Mikalojus", kuris dar prieš Kalėdas įodinėja miestu gatvėmis.

A. MICKEVIČIUS IR JO RYŠIAI SU AMERIKA

Lygiai prieš šimtą metų tremtyje mirė žymusis lietuvių lenkų poetas Adomas Mickevičius. Buvo gimęs netoli Naugarduko iš aukštos lietuvių (kunigaikščių) giminės. Nors vėliau rašė išimtinai lenkiškai, bet Lietuvą laikė savo tėvyne ir ją didžiai mylėjo. Bus turbūt mokėjęs ir lietuviškai, kaip rodo jo užrašytos lietuviškos dainelės ar jo pamėgimas tremty (Paryžiu) klausytis lietuviškų dainų. Savo žymiausia veikalą "Poną Tada" pradeda žodžiais:

Lietuva, tėvyne mano, tu esi kaip sveikata...

Be Adomas Mickevičius Amerikoje niekad nėra buvęs. Jis ją pasiekė kitu būdu — savo raštais, draugavimu su amerikiečiais rašytojais, pagaliau prisimenamas čia po šimto metų.

Be mums įdomios kitos Mickevičiaus kelionės, kurios jį buvo pasukusios tais vandenais, kuriais daugelis mūsų tautiečių pasiekė šį kraštą. Adomas Mickevičius mokė Vilniaus universitete, mokytojavo Kauno gimnazijoje, Kaune rašė savo Vėlines, bet buvo pasiekęs ir Palangą, o tik vėliau iš Petrapilio Baltijos jūra išplaukė į Vakarus.

Skaitydami Poną Tada, pirmojoje knygoje randame vietą, kaip iš svetur grįžęs jaunasis Tadas savo tėviškės namuose vėl atpažįsta senuosius pavelsius. Jų tarpe ir Tado Kosčiūškos, kurs, kaip žinome,

Amerikoje buvo Jurgio Vašingtono kapitonas ir Amerikai padėjo kariauti Nepriklausomybės karą. Mickevičius savo veikalė šiltai atsiliepia apie didvyriškąjį Kosčiūšką, kurs buvo kilęs taip pat iš Mickevičiaus tėviškės apylinkių ir laikė save lietuviu. Jo kardas, sako Mickevičius, buvęs dviašmenis, tai yra toks, kokį matom Jogailos paminkle New Yorko Centraliniame parke.

Bulvės vardu buvo pavadintas vienas ankstyvesniųjų, mažiau žinomų Mickevičiaus eilėraščių. Jame pasakojama Amerikos atradimo legenda, kaip, būtent, šventiesiems danguj užtariant, Kolumbo laivas nenuskendo tik dėl to, kad naujo krašto augalas — bulvė — turėjo prasiplatinti visam pasauly ir pasidaryti kasdieniniu žmonijos maistu. Tuo būdu jaunas Adomas Mickevičius, dar prieš savo atvykimą į Kauną, jau domėjosi Amerika ir jos pavaizdavimu savo kūryboje.

Mickevičiui teko gyventi garsių ano meto Europos ir Amerikos literatūros, meno bei mokslo vyrų gadynėje.

Jam teko matyti ne tik su garsiuoju anuo metu vokiečių Goethe, su kuriuo jis kalbėjęs ir apie lietuvių dainas, bet bendrauti ir su žymiais amerikiečių asmenimis. Amerikietė rašytoja Margarita Fuller Mickevičių pažino Florencijoje, kai jis ten kalbėdavo apie laisvės ir demokratijos reikalus. Savo

laiškuose amerikiečiams toji rašytoja Mickevičių vadina kalbėtoju, kurs turėjęs "elektrinės jėgos". Su garsiuoju amerikiečių rašytoju Cooperu (kurį mūsų jaunimas, ypač skautai, taip mėgdavo, Mickevičius buvo itin artimai susidraugavęs Romoj. Cooperis buvo taip persiėmęs 1831 metų sukilimo Lietuvoje Lenkijoje reikalų, jog tapo amerikiečių komiteto tiems sukilėliams padėti pirmininku. Mickevičius ypač gerbė amerikiečių filosofą Emersoną, kurs intuiciją ir moralę kėlė prieš intelektą.

Šiandien jau turim nemažą Adomo Mickevičiaus vertimų į anglų kalbą čia Amerikoje (bene žinomiausias ir geriausias Californijos universiteto profesorius G. R. Noyes), bet jau tuo metu, kai dar tik mūsų "Aušra" pasirodė (1883), Scribnerio leidiny randame išverstus į anglų kalbą A. Mickevičiaus raštus. Tuo pačiu jau tada buvo garsinamas ir Lietuvos vardas, nes tokių veikalu, kaip Gražina, Konradas Valenrodas, Ponas Tadas medžiaga imta iš Lietuvos istorijos, praeities. Ponas Tadas net turi antrinę antraštę Paskutinis užpuolimas Lietuvoje. Tik gaila, kad kaikurie vėlesni vertėjai kaikur žodį Litva ir paliko lenkiškoj formoj neišvertę į Lithuania, pvz. Krimo Sonetuose lyg jiems nebuvo aišku, kur tas kraštas (o gal kartais to reikalavo ir eilių metras, nors tai ko mažiausiai pateisi-

nama priežastis tiksliai neišverstis krašto vardo.)

Šimtametės sukakties proga. Adomas Mickevičius plačiai prisimintas ir šiame krašte.

Buvo ruošti ar dar ruošiami minėjimai, rengiamos parodos. New Yorke didžiosios Kolumbijos universiteto ir Valstybinė (Public) bibliotekos surengė tokias parodėles, kurios dar truks kurį laiką. Jos, žinoma, daugiausia teisėtai savo turimus dalykus, ypač knygas. Tik Valstybinė biblioteka teparodė vieną ir Jono Konrado Valerodo vertimą. Gaila, kad vadinamais gerais laikais niekas nepasirūpino čia atsiųsti gerų Pono Tado vertimų, (A. Valaičio ir K. Šakenio) arba Gustaičio Vėlinių Krimo sonetų vertimų, net M. Biržiškos iš Mickevičiaus raštų.

Įdomesnės diagramos, paveikslai, reti poeto rankraščiai Kolumbijos universiteto parodėlėj. Šalia Mickevičiui dovano to Goethės plunksnakočio ten matom ir lietuvišką Pono Tado miniatūrą tarp kitų 18 to veikalo vertimų. Ten žymima, kad Mickevičius gimė Lietuvoje (tada Lenkijos ribose), kad eiles Pulkininko mirtis poetas skyrė garsiajai 1831 metų sukilimo herojai grafaitei Platerytei, tačiau pasigendame vaizdų iš Kauno, ryškesnio veikalu susiejimo su Lietuvos istorija.

A. S.

SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF KEARNY, N. J.

24 Davis Avenue

ISTEIGTA 1924 M.

Kearny, N. J.

Ši Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Draugija, įsikūrusi prieš 30 metų, šiandien pasiekė aukšto finansinio lygio ir įgavo didelio visuomenės pasitikėjimo.

Metai iš metų finansiškai stiprėdama, draugija jau turi virš milijono dolerių aktyvo (Assets), yra FEDERAL HOME LOAN BANK OF NEW YORK narys, o taip pat kiekvieno taupytojo pinigus yra apdraudusi ligi 10,000.00 FEDERAL SAVINGS and LOAN INSURANCE CORPORATION. Todėl ši lietuviška finansinė įstaiga yra saugi vieta taupyti ir prienamomis sąlygomis gauti paskolai (morgičiui) namams įsigyti.

DRAUGIJA ATLIEKA ŠIUOS PATARNAVIMUS:

1. Priima taupymus (indelius)
2. Duoda pirmų morgičių paskolas namams įsigyti
3. Keičia čekius
4. Priima gazo bei elektros bilas (sąskaitas)

Už indelius moka dividendą 2,5% metams. Dividendas išmokamas dukart per metus.

Draugijos raštinė nuosavuose namuose:

24 Davis Ave., Kearny, N. J.

Telefonas: KE 2-7260

Draugijos Valdybą sudaro:

Pirmoje eilėje sėdi: viduryje Julius Paknis—prezidentas, į kairę: Andr. A. Salvest—vice-prezidentas, Petras W. Velevas—reikalų vedėjas; į dešinę: Kazimieras F. Paulis—teisių patarėjas, Juozas M. Belza—kasin. Antroje eilėje, stovi iš kairės į dešinę: Direktorai: Vladas Šukis, Kazimieras J. Nakrošis, Jurgis Katalius, dr. S. A. Mickevičius, Jurgis Bezgela, Viktoras T. Mikonis, Mykolas Čiurinskas ir Vladas Plikaitis.

Ponas TOKS

Krautuvės lange gražiai išdėstyti vaisiai patraukė pono Tokio akį ir gomurį. Nei pats nepajuto, kaip jau buvo viduj, o kišenėje neturėjo nė cento.

— Tamsta gražių vaisių be-turis, — pagyrė pardavėja. — Parduodi ar duodi?

Pardavėjas patrynė delną į delną ir antrojo klausimo tartum nenugirdęs paklausė:

— Kokių norėtum: vietinių ar užsieninių? Kiek atsverti?

— Ar būtina turi sverti? — pasiteiravo ponas Toks. — Aš galėčiau imti ir nesvertus. Bet jei jau imu, tai renkuosi vieną iš dviejų: vaisių ar sūrį.

— Gaila, — sumizgęs kalbėjo pardavėjas. — Turiu prisipažinti, kad sūrį nepardavinėju.

— Hm! — šyptelėjo ponas Toks. — Tai diskriminacija prieš karvės produktą. O jis nė kiek nemenkesnis už arbūzo produktus. Bet palikim neesminius bruožus. Galiu ir aš pareikšti, kad ne sūris čia mane įtraukė.

— Malonu, — pakrapštė pakaušį pardavėjas. — Visada jū-sų patarnavimui paslaugus.

— Deja, jū-sų paslauga negaliu pasinaudoti ir nieko neim-siu, jei ir duotum. Aš vaisius tevertuju baigdamas valgyti, o dabar nesiruošiu dar greitai sėsti prie stalo.

— Gali tada jų nevalgyti, — pridėjo pardavėjas, nežinodamas ką besakyti.

— Tai nušnekėjai, meldžiamasis, — džiugavo ponas Toks. — Ką su vaisiais veiksiu, jei jų nevalgysiu? Gal manai, kad tavo vaisius nešiuos į susirinkimą? Praėjo jau tie laikai, kai susirinkimuose buvo gliudomos ir spaudomos rusiškos semačkos. Dabar kramsnojama guma. Tamsta tai žinai? Antraip apvertus, ne visi vaisiai ir tinka visuomeniniam subu-vimui. Čia geriausiai yra pami-dorai. Jie aiškiausiai įtikina ir guzo neišsokdina, kas visuomenniam darbe yra pageidautina.

— Tai tamsta skubi į susirinkimą?

— Dar ir kaip, — pasigyrė ponas Toks. — Tik tavo nelemta krautuvė man po kojom pasipynė.

— Tai ko tamsta iš manęs nori?

— Gi nič nieko, — dėstė ponas Toks. — Va, pasakysiu, kad esi nesocialus žmogus, savanaujas. Neturi jokių kilnesnių idėjų, o nori tik įbrukti man kokį arbūzą. Žinok, kad pataikei ne ant kelmo! Tavo vietoje koks pienininkas, užuot daves man butelį pieno, norėtu įkisti visą karvę. Aha!

Pardavėjas patraukė pečiais, pageltes it pernokę agurkas, o ponas Toks it vijurkas nusukubėjo į susirinkimą, kur tarė trumpą pusantros valandos atidaromąjį žodį, sujungęs jį su sveikinimu, ir padaręs visiems gilų, neužmirštamą įspū-dį.

BETTER SCHOOLS BUILD
BETTER COMMUNITIES

MOTINA (Mrs. V. Cornier, Los Angeles), naktį užsidegus namui, 5 vaikus išgelbėjo, o mažiausiąjį gelbėdama žuvo kartu su vaikais.

CLEVELAND, OHIO

Lapkričio 27 d. įvykusiame Bendruomenės apylinkės susirinkime valdybos nariai St. Barzdukas, J. Virbalis ir J. Žemaitis padarė pranešimus apylinkės kultūrinės veiklos, šalpos, izdo ir kt. klausimais. Dėl pranešimų kalbėjo J. Gulbinienė, A. Jonaitis, St. Lazdinis, A. Garka, K. Budrys, H. Idzėlis, B. Bacevičienė, V. Kasakaitis, Vyt. Brazulius, M. Ratkus ir kt. Plačiau buvo aiškintasi dėl buv. vicepirmininkų Edv. Steponavičiaus ir P. J. Žiūrio pasitraukimo iš valdybos, dėl apylinkės valdybos vykdymų mokinių konkursų, dėl tautinio solidarumo įnašų rinkimo, dėl šalpos darbų ir kt. klausimais.

Susirinkimas buvo taip pat painformuotas ir apie centrinės Bendruomenės Valdybos darbus. Čia taip pat buvo pasisakyta dėl šios valdybos sudarymo būdo, dėl senosios išveiktos lietuvių atstovavimo ir kt. viešumoj kylančiais klausimais.

Reikia pastebėti, kad kaiku-rie (pvz. Flor. Saukevičius) pasigedo dažnesnių susirinkimų. Kiti (A. Jonaitis) siūlė suaktyvinti gražiai pradėtą, bet šiemet nutilusių ekonominio skyriaus veiklą. Iškeltas Vasario 16 gimnazijos Vokietijoje ir lietuvių radijo valandėlės Clevelande rėmimo reikalas. Apskritai susirinkimas buvo gyvas visais jame iškilniais klausimais. Pirmininkavo Asevičius ir J. Damušis, sekretoriai iš Worcesterio atsikėlęs L. Leknickas.

Metinis Bendruomenės apylinkės susirinkimas šaukiamas 1956 m. sausio 22 d. 11:30 val. didžiojo lietuvių salėj.

Iš Bendruomenės apylinkės valdybos spalio 29 d. surengto seniesiems Amerikos lietuvių veikėjams pagerbti pobūvio gautas 114 dol. likutis lapkričio 24 d. apylinkės valdybos posėdy buvo paskirstytas šitaip: \$35 Clevelando Vaidilos teatrui, \$25 lituanistinės vysk. Valančiaus mokyklos tautinių šokių Grandinėlės grupei, \$25 Balfui, \$15 Lietuvos karų invalidams ir \$10 G. Siaurkaitės laidotuvių išlaidoms.

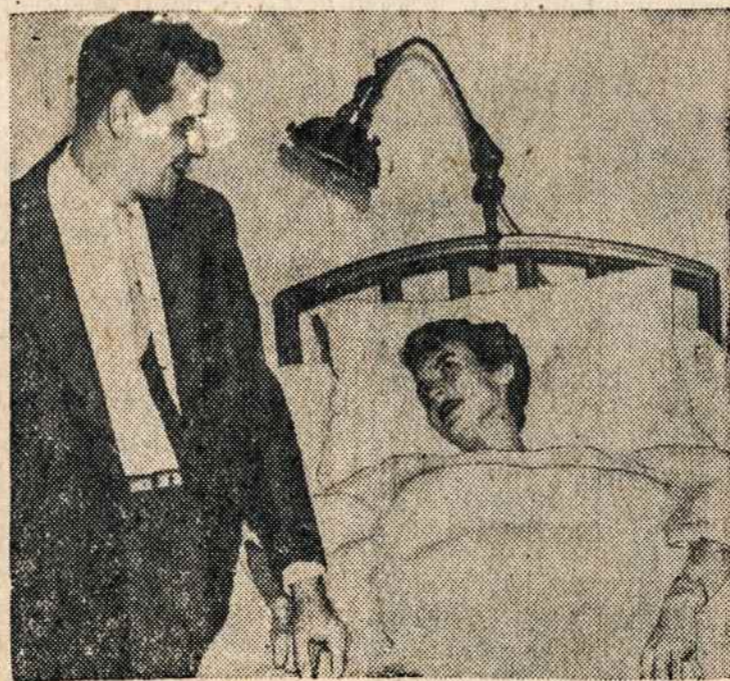
Lituanistinės vysk. Valančiaus mokyklos mokinių deklamuavimo ir skaitymo konkursas įvyks gruodžio 11 d. 11:30 val. didžiojo lietuvių salėj. Deklamuojamąjį lietuvių poetų

eileraštį ar skaitomąjį lietuvių grožinės prozos dalyką (arba jo ištrauką, nes kiekvieno dalyvio skaitymui skiriamos ne daugiau kaip 3 minutės) gali pasirinkti pats mokinys. Geriausiai pasirodžiusiems mokiniams skiriamos 9 premijos: 3 pirmosios po 10 dol., 3 antrosios po 7 dol. ir 3 trečiosios po 4 dol. Premijas aukoja Bendruomenės apylinkės ir paskiri asmenys. Tarp jų jau yra K. S. Karpus, paukojęs 10 dol., ir J. Milius bei J. Virbalis, paukoję po 5 dol.

Bendruomenės apylinkės valdyba lapkričio 24 d. posėdy sudarė mokinių deklamuavimo ir skaitymo konkursų praves-ti komisiją, į kurią buvo pakviesti ir sutiko įeiti: Bendruomenės apylinkės atstovas K. Žukas, lituanistinės mokyklos atstovai mokytojai V. Kavaliūnas ir E. Mackevičienė, teatro atstovai aktorai Ig. Gatautis ir P. Maželis. Kaip stebėtoja kviečiama dalyvauti ir visa lietuvių visuomenė. Kiek tenka patirti, mokiniai šiuo konkursu rodo susidomėjimo ir rengiasi jame gausiai dalyvauti.

Lietuvių studentų suvažiavimo metu per lietuvių radijo valandėlę lapkričio 25 d. buvo duoti pasikalbėjimai su sąjungos pirm. Pr. Joga, T. Remeikiu, D. Valančiute ir Br. Juodeliu.

Studentų meno paroda jų suvažiavimo metu buvo atvežta į Clevelandą. Teatstovaujamas išimtinai tik modernusis menas. Gaila, kad paroda negalėjo įvykti tik toj pačioj posėdžių salėj, tad paveikslams žiūrėti sąlygų beveik kaip ir nebuvo. Taip pat paroda tebuvo labai menkai išreklamuota, tad ir žiūrėtojų menkai teturėjo. Ją surengė Lietuvių Studentų Santara. Dalyvavo D. Juknevičiūtė, A. Pagalytė, D. Sakalauskaitė, J. Šapkus, N. Vedegytė, Vytautas O. Vir' au, R. Zukaitė, Gr. Krasauskaitė ir kt.

KETURIAS MERGYTES iš karto pagimdė Mrs. Briehl (Norwalk, Ohio). Viena mergytė po 14 valandų mirė. Ketvirtukas pasitaiko tik vienas iš 600.000 gimimų.

MŪSŲ MENININKAI JUNGIASI VIENYBĖN

Reportažas iš Chicagos

Tiesa, kad mūsų tauta tebe-gyvena sunkias dienas, kad mes, būdami tremtyje ir išei-vijoje, turim jungtis vienybėn ir bendromis jėgomis dirbti Lietuvos laisvės ir lietuviybės labui.

Lapkričio 20 d. L. B. Kultūros Taryba Chicagoje surengė spaudos metų uždarymo iškilmes.

Pati akademija buvo suplanuota kruopščiai ir atitiko momento dvasią. Žmonių susirinko apie 2000. Garbės prezidiume be Lietuvos konsulo dr. Daužvardžio, L. B. pirm. S. Barzduko ir rašytojų atstovo B. Babrausko dar susėdo 21 Chicagoje išeinančių laikraščių bei žurnalų redaktoriai ir trijų lietuviškų knygų leidyklų atstovai. Susidarė gražus spaudos darbininkų prezidiumas. Tiesa, publika prie garbės stalo pasigedo "Sandaros" redaktoriaus M. Vaidylos, Turbut, tas didysis L. B. "propagatorių" šį kartą rengėjų buvo sąmoningai aplenkta...

Iškilnių metu į akis krito didelė demokratiškos spaudos darbininkų vienybė. Antai, "Draugo" redaktorius kun. dr. Prunskis šį kartą kalbėjo netik "Draugo", bet ir socialistinių "Naujųjų" vardu. Tai pirmas įvykis Chicagos lietuvių gyvenime. Daugelis buvo patenkinti ir B. Babrausko trumpa, bet taiklia kalba... Iš viso pats minėjimas, kuris buvo skirtas pagerbti dabartinei lietuviškai spaudai, knygai ir spaudos darbininkams, praėjo

Laiškas dėl Šatrijos Raganos minėjimo

Gerbiamas Redaktoriau

Tik ką perskaičiau Darbininke strp. "Paminėta Šatrijos Ragona" (Cleveland, Ohio) ir pasidarė liūdna ir neramu. O tuo tarpu minėjime buvo daugumos, tokia maloni ir gera nuotaika.

Man neaišku, kokį tikslą turi tokio turinio informacijos? Ar tuo norima paskatinti dirbti mūsų visuomenę kokį nors viešą darbą, ar dirbančius tik išplakti. Man neaišku, kodėl korespondentas taip primygtinai užsiūpolė p. Balčiūna. Kokios gi paskaitos korespondentas norėtų iš p. Balčiūno, jei ne "mokyklinės", kuri tiko ir suaugusiems klausytojams ir

Ivairios žinios:

— Lietuvių Radijo Klubo susirinkimas įvyksta gruodžio 18 d.

— Pabaltijo Moterų Tarybos Clevelando klubo koncertas įvyksta gruodžio 11 d. 5 v. po pietų Seyrance Hall mažojo salėj. Dainuos solistė J. Krištolaitytė - Daugėlienė.

— Čiurlionio ansamblio pobūvis su svečiais įvyksta gruodžio 3 d. Tigro kavinėj.

— Meilės J. Grebliūnaitės ir Alg. J. Krygerio sutuoktuvės įvyko lapkr. 26 d. šv. Jurgio bažnyčioj.

— Aukštuoliai susilaukė dukrelės.

Clevelandietis

1955. XI. 23.

LAIMESIAJ DEMOKRATAI

A. Stevensonas demokratu kongrese skelbė, kad prezidento rinkimus 1956 laimėsia demokratai. Demokratai prezidentą labai gerbia, bet žmonės esa nusivylę, kad respublikonų vyriausybė labai mažai tepadaraiusi. Zenevos konferencija baigėsi nesėkme. Šaltasis karas tebeina. Amerikos saugumas silpsta. Ūkinė gerovė ant klaidingų pagrindų, nes žemės ūkio gaminių kainos smunka.

● Philadelphia arkivyskupijoje per dvejus paskutinius metus 15,549 vyrai ir moterys dalyvavo vedybom ir šeimos gyvenimui parengiamuosiose kursuose.

bar, tik lieka paraginti visus geros valios lietuvius, gyvenančius JAV ir Kanadoje, nepamiršti būsimosios Dainų šventės ir ateinančių metų atostogų suplanuoti taip, kad kuo gausiausiai liepos 1 d. suvažiotuomen Chicago ir dalyvautumėm didžiojoje lietuviškos dainos demonstracijoje — Dainų šventėje. Vietos užteks visiems. Puikioje halėje, kuri išnuomota Dainų šventei (nuoma 1500 dol.) galės laisvai susėsti 20000 žmonių. Taigi, anot P. Nato, reikės ne tik gerklų, bet ir ausų...

Daugelis žino, kad ir Chicagos teatralų tarpe kurį laiką nebuvo vienybės. Dabar reikalai gerėja,

L. B. administruojamas teatras rengiasi net dviem premjerom.

Ir "Trylikos žiburių" literatūrinis montažas, pastatytas jubiliejinių spaudos metų uždarymo proga anoje akademi-joje, priminė tikrą lietuviško teatro spektaklį. Dekoracijos, šviesos ir aktorai sudarė vientisą spektaklio harmoniją.

Įdomiausia, kad visus teatralus ir šiaip scenos mėgėjus, pasireiškusius įvairiose Amerikos lietuvių kolonijose nuo

devyniolikto šimtmečio pabaigos iki šių dienų, draugėn suveda mūsų scenos veteranas Stasys Pilka. Juos visus surikiuoja į didįjį

Teatro Almanachą.

Tai bus 500 pusl. knyga, apimanti visą lietuviškojo teatro veiklą Amerikoje nuo 19 amž. pabaigos iki mūsų dienų. Tarp kitko almanache tilps akademiniai straipsniai teatro ir vaidybos meno temomis, paminėti mirusieji teatro darbuotojai ir dramaturgai, sudėta daugybė retų ir labai vertingų fotografijų. Tai bus tikra teatro enciklopedija.

Kai kurie žmonės Teatro Almanacho adresu yra pareiškę nepasitikėjimą, kad girdi, knyga per ilgai nepasirodanti. Bet patirtis rodo, kad vertingiausi yra tie veikalai, kurie pasirodo po ilgo ir sunkaus darbo. Šių eilučių autorius, matęs visą Teatro Almanacho korektūrą, buvo tiesiog nustebintas taip kruopščiai surinkta medžiaga, žinovišku medžiagos smurkavimu ir begale iliustracijų.

VI. Ramojus.

TELEPHONE:
DEARBORN 2-0819
TO PLACE
HELP WANTED ADS.
ASK FOR AD TAKER

IMMEDIATE OPENING!
FOR
Part Time 2 a. m. to 8 a. m. Sniff
Steady Employment, Good Working Conditions
Must Understand Some English

**MACHINE
Operators and Helpers
\$1.72 PER HR.**

Jos. T. Ryerson & Son, Inc.
2558 West 16 St.

NEW YORKAS

Visais draudimo reikalais kreiptis
į draudimo atstovą
JUOŽĄ ANDRIUŠĮ
LICENSED INSURANCE BROKER

Baigęs tam mokslus ir išlaikęs valstybinius egzaminus. Įvairiose draudimo įstaigose apdraudžiama automobiliai, ramai, baldai, bizniai ir asmeninis turas nuo ugnies ar įvairių rūšių atsakomybės bei pavogimo. Save galite apdrausti nuo nelaimingų atsitikimų bei ligos, kartu apmokant ir ligoninės išlaidas.

Gyvybės apdraudimas — TRAVELERS INS. CO., Hartford, Connecticut
Greitas ir sąžiningas patarnavimas.
Kreiptis: šokiadieniais iki 8 val. vak., šeštadieniais iki 6 val. vak.

Juozas Andriušis
238 Leonard Street Brooklyn 11, N. Y.
EVERgreen 7-3247.

Tel. APplegate 7-0349

**TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS
BANGA**

340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y.

Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio. stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers).

Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica.

Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto
RCA Inštituto, New York.

Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak.
pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

Kabaretas

VYT BELFCKAS savininkas

Baras, SALE vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27 N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties) Ridgewood

TALARSKI
FUNERAL HOME

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

380 Maple Avenue, Hartford, Conn.

Maloniai patarnauja lietuviams naujai įruošose patalpose, prielaima kaina.

Tel. CHapel 6-1377

